

Излази суботом.

Цијена:

За ЦРНИ ГОРУ и АУСТРИЈУ УГАНЧУ на годину 5 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчака.

За БИХИЗ и ХЕРЦЕГОВИНУ и све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ на годину 30 ф. или, на по годину 10 ф. или, на четврт године 5 ф. или.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И БЪИЖЕВНОСТ.

Претплата има се у изабраним мјестима непосредно администрације „Гл. Престојница“ на Цетиње, или отварањем поштом на коју драго пошту; а може је и изручити лично на претплатителу лично г. Нико Гаврановића, или лично у Цетињу. Делови се плаћају предплаћују. Руској се не обраћају.
За огласе плаћа се по престоју који излази на пошту, 3 новчака од реда на први пут, а на сваки даљи пут по 5 новчака. За огласе се не обраћају прејаве пошту шта се.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 2 децембра.

Одјасно руско-инглеског сближења, о ком инглески листови умиро се изјављују говорећи, како је политичка ситуација руско-инглеска одговарајућа. Најновији од тих нових струјања, „Варшавски Дневник“ пише: „Историја последње десетине година јасно је доказала, да у политици нема ништа вјечнига и непромјенљивага, и да у тој области ријечи „нада“ и „никада“ немају никаквог стварног значаја; на нашим очима остварило се много знаменитих промјена, које су имале одлучујући утицај на цијелу политичку конституацију европског, другим ријечима, на групираним државама и узајамне односе. Неразумно узајамно пријатељство јединијех замјенило се хладном коректношћу односа, док други, изборавивши старе рачуне, стару мржњу и неповерење, браци пружилише друг другу руку. Није чудно што и Инглеска, убједивши се у артувенцијалност и никакву корист своје пређашње русофилске политике, хоће да новијем путем удари. Русија, по претасходству мирољубива, која жели да са сваким живи у добром споразуму, само се може радovati томе душевном ослабљењу, које се абавља у одлучујућим другонам инглеским. Али говорећи о инглеској политици, треба задржати у виду, да је у овој одлучујућој чименици не Краљина или особе владајуће куће, него сам народ, услед чега односи Инглеске према другим државама зависе од интереса самог народа, а до сада антагонизам руско-инглеских интереса био је политичком аксиомом за огромну већину инглеских политичара. И збога, Инглеска је била нада најупорнијем нашим противником у најживотијем за нас питању „о укључењу нашег сопственог дома.“ Ма ома њој дужна за пријатан рат са свијема „поговоријем рђавијем последицама, и с царским трактатом, који је био на дуго година зауставио наше поморско развође; инглеска политика истакла је, само намјером да стане на пут оштрости Русије, начело „неприкосновености“ отоманске царевине; она је била један од највећих наших противника на берлинском конгресу и главни пословач при измишљавању самостојног трактата; инглеска политика је играла важну улогу у протарању Вугарске, коју смо ми ослободили, у „европској Англијастани“, и она су скоро најважнија, да је на Инглеску питање живота и смрти, недоустата Русија да онама четртом ногом на Источном Океану. Русија не може занусти ниједан од тајех да њу животијех интереса, против којих је до сада Инглеска радвала, и основном да на каква споразум, а не само за савез, може бити само пуна повратак Инглеско политике. Кад се по буде анализира све, што је у Лондону писано о руско-инглеском сагласију, видјеће се, да инглески сублицити и политичари не откривају најмање готовости на ту уступку. Ми смо видјели чим инглески листови условавају инглеско-руско сагласје, али, отворено зборићи, та, условја још нијесу довољна за сближење. Разграничење у Памиру и Авганистану сасвим је повољно за Инглеску, за Русију има само негативан значај дик Инглеска не да руском удиву мјеста, што га иде, у

том предјелу. Што се тиче вјединичког рада Русије и Инглеске у Источној Азији, тај је услов много најнији за Инглеску него да за Русију, јер није има потреба сарадња Инглеске, него на против њој је потреба од наше помоћи, особито одвако се на торајшњу појаву у доста изредјеленој форми мишљање тако савијено политичког едиктора, као што су Сјевро-Америкалске Сједињене Државе, које су се, како изгледа коначно одреле од Монројеве доктрине. Америкалска република може постати обављанијем тајмацем Инглеске на Источном океану, и да то је сасвим природно, што Инглеска тражи да осигура себи помоћ Русије. Али Русија нема никаквих разлога да служи оруђем инглеско политике, него да Русија помаже Инглеској потреби су јој јемотна, да ће њени интереси бити потпуно осигурани. Круном овога, што нам Инглеска продлаже, јесте отварање тјеснаца ратнијем бродовима свијех народа. Русија је потребна да у рукама има укључење од своје куће, и да има слободна пролаза на Црнога у Средоземно море и обратно; а да та цијел неће бити постигнути, ако долазак у Црно море буде отворен свијема бродовима. Тада Русија не би имала у својим рукама адуце, него напротив прота може адуце била би отворена свакоме, ко би желио да у њу уђе, то би било као мока неутрализација мора, која не може бити постигнута, ако руско-турско. Једном ријечи, кад би Русија примала предлог инглеских публициста, то она не би тајем ништа добила. Све, што је написано у инглеским листовима о руско-инглеском споразуму, не пружа чврста основа за, и допушта подјаривање какву вади, мисо, коју издаје потписијех „Стандарда“ он „булварнајем политичарима.“
У истом смислу изражава се и петроградско „Н. Време“, бавећи се о истијем питањем. „Настаје пријеме — пише овај обвљани руски лист — кад би требало да се Инглеска не ограничавају само на користи и пријатности, што она очекују на себе од сближења са Русијом, него да такођер проговори и о користима, што би то сближење нама Русима донијело. Ако на Памиру остане коначно територијална подела, који је повољан инглеској влади, сва ће користи бити на њеној страни. Питање о Авганистану исто ће остати нерјешено и неће бити новијех доказа, који увјеравају, да област смира Абдурахмана неће прећи по мало у руке инглеске, што Русија никакво не може желиети. У осталом, на ред долази и друго питање. Ма како се завршио јаванско-китајски рат, свршетак тај није далеко. „Небесна царевина“ није у отању, да настави борбу, коју је почела тако пунијем исповијањем ратнијех средстава, којима располаже. Садашња има вјеројатно неће проћи а да се мир не закључи на основу обављанијех уступака, територијалијех и другијех. Китаја Јапонци. Питање о будућој судбини Кореје ући ће у условја мирнога договора, а одма од почетка ратовања Русија је јасно изјавила, да она не може допустити и да неће допустити, да се Кореја претвори у китајску или јапонску провинцију. За то је потребно знати, је ли британска влада расположена да стија на страни овијех мавора руско младе, и да употреби сва усилја, да мир између

Китаја и Јапона не буде закључен на уштејателски интереса на далеском Источном Океану. Истакнуто, да смо морали говорити, не једном о разлагању инглеско-руског односи руско-инглеског сближења. Ово сближење у Русији сећа се, како да условно да буде користи само на једну тако и на другу страну. Дивустијем, да се оно тиче сопствено само Азије, остављајући на страну ова међународна питања, што се тичу политичког положаја у Јевропи, ипак би чудно било претпоставити, да Инглеска, која сагласно с нама дјелотује у једној чести свијета и отуда куче на себе обављаније користи, слободно држи страну наших противника и тајмаца у другој. На такову дволичност Русија неће никада пристати.
Да чујемо, што ће на ову отворену поруку руских листова одговорити листови инглески.
У Берлину и у Риму отворени су парламенти престојнички говорима, савијем владарима, најсавјетније. Нама је „Кор. Вирт“ оловитно ова мјеста, где се у овим престојнички говорима синовије смрт Цара Александра, али имајући их сава у цијелости, доносимо та мјеста од ријечи до ријечи. Цар Вилхелм је казао: „У току последњих мјесца пододлази су потресајући догађаја двоје сусједне нам државе. Њиховица се извршио прадружја овим савјетима, што се тако пружа одоубу солидарности човјечанских осјећања и мирољубивих жања. У покојном руском Цару Александру III ми жалимо пријатеља и искусног савјетника на дјелу мара.“ Краљ Умберто рекао је: „Оније жалење смрти једног узвишеног Суворена пружило је скоро донад, да струја симпатија уједињава народе и владе, и да је нова владавина у моћној Русији потврдила оно сагласје сврха, које је дуго вријеме јаччи мир државама.“ О миру у овије Краљ Умберто се још јаче изразило овим ријечима: „Све што се у Јевропи догађа показује мир, који мино не може рушити није ће се ни одважити да га наруши.“ А Цар Вилхелм: „Последњих година на моје живо задовољство поуздаме у уздржање јевропског мира добило је новог појачања.“ Ипак има неке раднице у изрицима двоју „савјетника“ док Цар Вилхелм говори са заудомом о миру, Краљ Умберто говори са имфосомљу. Краљско расположење према стању, у ком се Јевропа налази, још боље карактеришу ова ријечи у говору, који је отворено предједни Фарина сават италијани: „Мир, који узимамо, допуштаће нам, да поједини питања бис сметали проучити. За овај мир јаччи нам бол, који изјавља импеситог осјећања међународне правичности у два пута течајем мало мјесца жаљост двоју нареди учини жалосту јевропском. Смету је бол познана, Италији пријатељске државе подијелило и помили дубоким тугом смрт владара државе, којој ипродно усаровује Италије више пута добротни утицај и искрене симпатије има да захвали. Смет одаје пошту упоменом Монарха, који је употребно своју моћ за мир народа.“
Ова струја која се тако лако овака казао за благо престојнички говор, који је изашао из пара мекад оштрог г. Крисија, тако на овимјех толијех ријечи старог патриоте италијаног Фаринија, и нехотиче напомиње нам ону

нову струју у Инглеској, на коју се Италија условава у тројном савезу. С тијем се слава и најјачијем реорганизација војске у Италији, која доноси 7 1/2 милиона уштеде државној каси. Отуда и она оштра критика, којој бива „Пресс“ подржава италијански престојнички говор и г. Крисија, која је до сада изјавила обављанија.

МНОГОСТ РУСКОГ ЦАРА НИКОЛЕ II.

По старом обичају руски Царави да даи свога вјечача, Цар Никола II. издао је манифест, којим је овај дан казано да „обвљани дјелами милосрђа и љубави.“ Обвљани и велике милости ту је млади цар учинио, да ће се осјетити сви сталени велике руске царевине. Први сврга обратио је Цар нашој синовији и савијем је на 4 1/2 проц. амнестије узете на државне именице донадне банке, умалио је са 1/2 и 1 проц. амнестије дужника остале банке, гдјевоји дугови тој банци испростани су, гдјевојима исплата олавијана, понове дуговима учинио ради амонијама и вохраме; амнестије дугови садржејем савијем банци амоније су са 1 проц.; дужницима остале банке учинио су друге велике олавијаци; амонијима државних банка и риболова амоније је казуи са 600 руб. на свакога, асо су занулици савади, ипак са 500 руб. савом донадне; ови занулицима испростани су ово глобе, штете итд. 300 руб. на свакога, а асо су занулици савади по 50 руб. на свакога донадне. Исте олавијаци даје су занулицима царевини амонија.
Онама, који због немилости асо због неспростије олавијаци, нијесу одговорила према закон обављанија, испростани су глобе и амоније, тако са ипак трговина и индустрије до 50 руб.; испростани су амоније по чакосави марама; испростани су савади испростани млади глобе, савијем минималне, амонијама који раде у државним и царским рудницама; испростани су амонијем радијацима дугови а прудуји даје им на рачун параде; исто тако испростани су штете учинио државној каси од стране наших војничких чиновника и њихових жена и удовица, као и трошак на лијечење њихово у државним болницама; испростани су сумо дужне од стране племића за издржавање њихове дјете у државним школама заводима; савијем чиновницима а савијем олавијаци испростани су дугови одобрени им за повољна донадне отама, асо им плата по прелазу 300 руб.; испростани су заостати изјасени чиновницима, асо та заостати нијесу учинио амоније.
Даде су испростани штете и трошкови изјасеним рачунским чиновницима а амонијем намједницима; исто тако сав глобе и амоније испростани оми, који су учинио престоју, за који би имали платити глобе или казне до 300 руб.; који су суму тамнили државу или цару, а др. асо протан асо до савијем новачки државна истрага; дотачни чиновницима да тами престоју не смету у амонијама а одиновому; а који би престоју прелазали казни од 300 руб. да да савијем до 300 руб. Млади престојницима та амонијама савијем не казне на третињу. Који би пак на савијем престоју била испростани на заточење у Сибарију или далеску губернију, асо су нећ тако заточени, асо су пак Сибарије пак прелазли 10 година, а у Сибарији 12 година, могу изабрати мјесто за отавање гдје хоће, осам престојница а престојнички губернија, ити им се испростани права; ипак им се казна савијем на третињу. Исто тако даје су олавијаци другим престојницима, асо су се добро владали; робајницима, који су осуђени на вјечиту робују, амонија је ова на 20 година, асо су се добро владали; такође су амоније и олавијаци казни другим рибјацима и заточеницима.
Исто су тако испростани глобе и казне по административној струји.
Испростани су од казне шумари државни и царски на прилике због недовољног надзора у служби, асо није у томе било асо намјере.
Надседници окружних суда ослободани су од личне одговорности, асо је прелазло 10 година од сва престоју.

дони налазе већ код Одбора, готови за штампу. То су: Бан Матија, Бошевић Ст., Вјеликовић Сава, Брајак Драгомир, Веселиновић Јанко, Весели Милош, Вукићевић Илија, Давичо Хајим, Лучић Јован, Живковић Мита, Жуборић Раушар, Змај Јовановић Јован, Илић Драгутин, Јанковић Т. Милош, Јовановић Владимир, Јовановић др. Милан Батут, Јовичић Таса, Крстић Ваца, Матавуџ Сима, Мијатовић Чедо, Милошевић Таса, Милошевић Милан, Митровић Милош, Некадовић П. Љуба, Нушић Брајислав, Одавић Ј. Риста, Рачета Сава, Савић Јован редит, митрош, новоришта, Савић Милан, Сокодовић, Стојановић дум Иво, Судић Јован, Томаковић Лазо, Ђорђевић Светозар, Цар Марко, Цветић Милош, Шантић Алекса и Шанчанин Милорад. Одбору су пак обежали још и ови изјављеници: Галић Милош, Ђорђевић Призорица Милош, Јовановић Милан др., Комарчић Лазо, Мијалковић Сава, Некић др. Љубомир, Павловић Милорад, Сремац Стева и др.

Ред је сада на српску омладину, на нашу младу браћу и сестре, на оне за које првенствено на првом мјесту живи и за које је живио наш Војислав. Од српске омладине ми не тражимо много. Жељни да јој дамо удјела у једном племенитом и патриотском послу, ми јој иудимо бисер-грану из српскога духовнога врта, иудимо јој књигу, какву Српство до данас не познаје, и молимо је да она сад порази, да та књига уђе свауда, у сваку кућу, где год се зна за Крајевина Марка и гусле јаворове. Али са овако племенит и патриотски посло потребан је омладини осим нашег и подстицај наших најближих пријатеља: родитеља и наставника. И ми апелујемо на ове и молимо их, да савјетом и дјелом буду на руци нашој младој браћи и сестрама, те да скупе што више претплатника на Војиславову споменицу.

Књига ће изићи двадесет табака велике осмине. Штампана се на лијепој хартији. Претплата јој је цијена три динара; продајна баће најмање четири. На крају књиге штампана се имена окупача претплате и по могућству и претплатника, те да остане забављено, који су највише допринијели подизању Војиславине споменице.

Претплата нека се са списком претплатника шаље госн. Милошу Вазожићу, благајнику Одбора, који ће одмах изјављивати поштом о пријему послате суме.

На посао, дакле, омладино српско! Показујмо, да и ми умјемо очувати српског књиш величина!

На Митровић-дан 1894 год.
У Биограду.

Одбор за подизање споменице
Војиславу Илићу:
Председник, Милош Вазожић. Д-р Ј. Јовановић „Змај“
Секретар, Риста Ј. Одавић. Потпретседник,
Милош Ј. Протић. Д-р Милан Р. Веселић.

Чланови одбора:
Арсенијевић Коста, новинар; Веселиновић М. Јанко, књижевник; Глушчевић Огњид, уред „Одјена“; Гођевић Драгутин, адвокат; Давичо С. Хајим, начелник министарства нар. привреде; Ђорђевић С. Ђорђе, др. професор; Живковић Данило, секретар министарства финансија; Јовић Митја, учитељ; Комарчић Лазо, уредник „Видјела“; Матавуџ Сима, шеф пресбирог; Павловић Милорад, професор; Тодоровић Пера, уредник „М. Новина“; Тодоровић Стева, проф. у пензији; Убиновић Петар, скулптор.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетинје, 2 децембра.

(Његово Височанство Господар) присио је јутрос са Савске Ријеке на свом параброду „Јарослав“ здраво у Бар, куда је пошao још у понедељник Његово Височанство Књаз Наследник, да ерете Свог Унишениг Оца. — Са пута Његовог Височанства Господара примили смо следеће

телеграфске вијести од бечког „Кор. Бира“:

БЕЧ, 28 новембра. — Присио је Књаз Црногорски из Нице преко Италије.

БЕЧ, 29 новембра. — Књаз Црногорски оставио је своје посјетнице министрима Калнокију и Калају и руском посланику Лобанову, и првије подна примио је Лобанова.

БЕЧ, 30 новембра. — Бесар је јучер примио Црногорског Књаза у приватној аудјенцији, која је трајала 10 минута, и повратио му је посјету, која је трајала четврт сата, у хотелу. Књаз је синоћ отпутовао.

(Свечана четрдесница.) У понедељник у катедралној цркви била је свечана четрдесница блаженосином Цару Александру III. Са литургијом је служио Високопреосвештени Митрополит Митрован са мјеснијем свештством. Послије са литургије свиједно је израстао. Присутни су били Њезино Височанство Књагинја Милена, Њихове Свјетлости Књагинице Јелена, Ана и Ксенија и Књажевнић Мирко, државни великодостојници, царско-руски отпраник послова, начелника дјевојачког института гђица Мертаво, госн. пуковник Сумароков са госпођом, чиновништво, дјаци средњих школа, и грађанство. На хору су певали нотално дјаци под управом г. проф. Толлингера. Господа су били у пуној шадаи, и у короти, а госпође у дубоком прилиу.

(Личне вијести.) Конте Салимпа-тели, италијски министар-резидент при нашем Двору балио се два дана ондје и отпутовао је у Дубровник.

(Из Књ. црн. земљодјелске школе у Подгорици.) Два 26 и 27 новембра о. г. објављени су у присуству одјеленика Књ. црн. Министарства Просвете г. проф. Ж. Драговића и одличнијех грађана годишњи испити ученика земљодјелске школе, а 27 новембра о. г. завршена је друга школска година у овом закону благодареним, читањем класификација и дијелом награда књига и школених свједочаба. Успјех науковања био је ове године бољи по прошле, јер од 16 ученика те школе свршило је други разред њих десет са одличном, а остала шесторица добила су добар при ред. Првог разреда у овој школи ове године није било, јер одма при оснивању овог завода усвојено је као за наше прилике умјесније, да се нови ученици у ту школу не примљу, док они при, који се у шој сада налазе, своје науке потпуно ту не доврше. Науковање то било је с почетка одређено на двије године, но течајем овог времена што школа постоји, показало се је, да је за потпуно усавршење ученика наше земљодјелске школе потребита још и трећа година, што је наша Вада такође и одобрила, те тако ће и до године у тој школи са истим ученицима постојати само трећи разред, с којим ће се и завршити науковање првих за наше прилике потпуно саврмених земљодјелаца.

По довршеним испитима развили су се ученици за два мјесеца својим кућама, и идућа школска година започеће на 1 фебруара 1895 године.

(Потрес.) На освијет понедељника, 28 нов., у 4¹/₂ сата, ондје се чуо јак потрес, који је трајао до два секунда. Из Нишња смо добила брзојав, да се тамо чуо у 4 сата и 28 м. и да је трајао 3 секунда. Потрес се чуо у правцу од сјевера-запада и југоистоку.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА.“

ПАРИЗ, 26 новембра. — Лесепс је умро.

РИМ, 26 новембра. — Колајани интерпретирао је владу у ствари Во-

летија односно докумената скривенијех банке римске. Крисије одговорно да припада суду, да тражи те документе.

БИОГРАД, 26 новембра. — Милан Михајловић, србијски агент у Софији, наменован је за министра у Петрограду на мјесто Василевића.

БУДАПЕШТА, 27 новембра. — Векерас је изјавио либералној странци, да је Бесар обећао, да ће санкционирати привене законе.

БЕРЛИН, 28 новембра. — Шувалов предао је Цару нотификацију Николе II, и акредитивна писма.

БУДАПЕШТА, 28 новембра. — Векерас је саопштио камари да је Бесар санкционирао три закона црквени.

БИОГРАД, 29 новембра. — Започела је расправа против Чебица и дружине. Оутужба гласи за покушај свргања владајуће династије.

БЕРЛИН, 30 новембра. — Холенос изјавио је улазећи у службу, да се не тиче промене системе; неће свиједити свуда трагове прешественика, него ће рачунати са постојећим фактима. Радниће да уздржи мпр у држави и у цркви.

РИМ, 30 новембра. — Болити предао је документе предсједнику односно римске банке. Послије узбуркане расправе, камара је изабрала одбор, који ће прегледати документе.

ПАРИЗ, 1 децембра. — Предсједник камаре Бирдо умро.

РИМ, 2 децембра. — Камара је усвојила предлог одборов, да се објелодане сви документи и писма Болитијева, осим искључиво приватнијех писма.

ЈАПОНСКО-КИТАЈСКИ РАТ.

- ВАШИНГТОН, 27 новембра. — Китај је наменовао пуномоћнике, који ће започети преговоре с Јапоном о миру.

ОБЈАВА.

Умољавају се поштована г. г. из мјеста, околине и унутрашњости, који би имали за поправку цених и видних садова да се изволе обратити доле-потписатом. Јамчим за добар, тачан и уредан рад и умјерену цијену. За продају нових цених садова од никла и сребра са ланцем и без ланца — видних већих и мањих разне врсте, са умјереном цијеном. — А дајем кунцу гаранцију на опредјелено вријеме.

Пристан-Барски,
23 новембра 1894 године.
С поштовањем
Анђео Шнорати.

ОГЛАСИ.

Maladies secrètes
impotence, sont guéries avec sûreté. Traitement par lettre après l'envoi d'informations spéciales qui soient accompagnées de timbres-poste pour la réponse. Se diriger à l'adresse:
OFFICE SANITAS
57, Boulevard de Strasbourg
(11-20) PARIS

На знање.
10 октобра ове године нестало ми је црногорски „револвер“ из мога дућана № 97052. Ко би ми исти револвер могао пронаћи или докати, даћу му 25 талијера содбине.
Цетинје, 16 октобра 1894.
(7) Шпиро Милић Бјелица.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.
„СРПСКО ОГЛЕДАЛО“
Ушло је у штампу.
Изнијеће 32 табака обичне осмине.
ЦИЈЕНА А. ВР. ФИОРИН I.
Претплату прима Управа Књ. Црногорске Државне Штампарије Цетинје (Cettigne, Montenegro), и јемчи за уредно пошиљање наруџбина.
Број 531.
Цетинје, 1 Децемра 1894 год.
У П Р А В А
ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ.

ЛАЗА МИОДРАГОВИЋ овлашћени продаваоц краљ. срп. државне класне лутрије у Крагујевцу, почео је продају за 9^{то} коло.
Цијене: цијела срећка 24 динара, половина 12 динара. — Извјешња сваком бесплатно. (1-2)